ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CARL OTTO LENZ της 18ης Μαρτίου 1992 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Α — Τα πραγματικά περιστατικά

1. Η αίτηση του cour d'appel de Montpellier (Γαλλία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά το ζήτημα κατά πόσον επιτρέπεται, από άποψη κοινοτικού δικαίου, η προστασία των γεωγραφικών ονομασιών εκ μέρους των κρατών μελών.

2. Οι *εφεσίβλητες* της κύριας δίκης, οι *γαλλικές* επιχειρήσεις SA LOR και Confiserie du Tech, ασχολούνται *στη Γαλλία* με την παρασκευή και την εμπορία διάφορων ζαχαρωδών προϊόντων, μεταξύ των οποίων και του λεγόμενου «Turrón» — ενός είδους μαντολάτου — με *ισπανική ονομασία*. Η μεν πρώτη εταιρία παρασκευάζει το «Touron Alicante» (μαντολάτο Αλικάντης) και το «Touron Jijona» (μαντολάτο Χιχόνας), η δε δεύτερη το «Touron type Alicante» (μαντολάτο τύπου Αλικάντης) και το «Touron type Jijona» (μαντολάτο τύπου Χιχόνας).

3. Η *εφεσείουσα*, η *ισπανική* επιχείρηση Exportur, εταιρία που συνέστησαν οι επιχειρήσεις που εξάγουν «Turrón» της Jijona, ενήγαγε τις δύο γαλλικές εταιρίες ζητώντας να παύσουν την παρασκευή και την *εμπορία* μαντολάτων *στη Γαλλία* χρησιμοποιώντας τις ονομασίες Alicante και Jijona.

4. Η εφεσείουσα στηρίζεται στη σύμβαση μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας που συνήφθη το 1973 [1]. Δυνάμει του άρθρου 3 της συμβάσεως, σε συνδυασμό με το παράρτημα Β, οι ονομασίες Turrón d'Alicante και Turrón de Jijona επιφυλάσσονται στα ισπανικά μόνο προϊόντα ή εμπορεύματα και μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία του ισπανικού κράτους. Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, της συμβάσεως, η κατά παράβαση των διατάξεων της συμβάσεως χρησιμοποίηση των ονομασιών επισύρει κυρώσεις. Επίσης, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται ακόμη και όταν οι ονομασίες χρησιμοποιούνται μεταφρασμένες ή όταν αναφέρεται η πραγματική προέλευση ή όταν οι ονομασίες συνοδεύονται από εκφράσεις όπως «κατά τη μέθοδο», «του είδους», «τύπου», «στυλ», «κατ' απομίμηση» ή «παρόμοιο με» [2].

5. Κατά της αγωγής αυτής οι *εναγόμενες* αντέτειναν ότι, μετά την προσχώρηση της Ισπανίας, η σύμβαση αντιβαίνει προς το κοινοτικό δίκαιο και ότι, επομένως, η ενάγουσα δεν μπορεί να την επικαλεστεί.

6. Το επιληφθέν της υποθέσεως κατ' έφεση *δικαστήριο*, συμμεριζόμενο τις αμφιβολίες των εφεσίβλητων, υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

«1) Έχουν τα άρθρα 30 και 34 της Συνθήκης ΕΟΚ την έννοια ότι απαγορεύουν τα μέτρα προστασίας των ονομασιών προελεύσεως [3] τα οποία

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — «Σύμβαση περί προστασίας των ονομασιών προελεύσεως, των ενδείξεων προελεύσεως και των ονομασιών ορισμένων προϊόντων», υπογραφείσα στη Μαδρίτη στις 27 Ιουνίου 1973, *Journal officiel de la République française* (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας) της 18ης Απριλίου 1975, σ. 4011.

2 — Έκθεση ακροατηρίου, σημείο 11.

3 — Στο γαλλικό πρωτότυπο: «appellations d'origine ou de provenance».

θεσπίζονται με τη γαλλο-ισπανική σύμβαση της 27ης Ιουνίου 1973, και συγκεκριμένα των ονομασιών Alicante ή Jijona για τα μαντολάτα;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ανωτέρω ερώτημα, έχει το άρθρο 36 της Συνθήκης την έννοια ότι επιτρέπει την προστασία των εν λόγω ονομασιών;»

Β — Η γνώμη μου επί της υποθέσεως

7. Αν και η παρούσα διαφορά αφορά την εμπορία γαλλικών προϊόντων στη Γαλλία, αφορά εντούτοις και το ενδοκοινοτικό εμπόριο, καθόσον πρόκειται για γαλλικά προϊόντα που φέρουν ισπανική γεωγραφική ονομασία. Η εφεσείουσα υπερασπίζει τα συμφέροντα των Ισπανών εξαγωγέων. Επιπλέον, ανακύπτει ζήτημα συμφωνίας μιας συμβάσεως μεταξύ δύο κρατών μελών προς το κοινοτικό δίκαιο.

Επί του πρώτου ερωτήματος

8. Με το πρώτο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο επιθυμεί να πληροφορηθεί αν η γαλλο-ισπανική σύμβαση του 1973 αποτελεί μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς.

9. Κατά την ευρεία, όπως γνωρίζουμε, ερμηνεία του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΟΚ στην οποία προβαίνει η νομολογία [4], το γεγονός ότι η χρησιμοποίηση των ανωτέρω ονομασιών στο γαλλικό έδαφος επιτρέπεται, κατά τη σύμβαση αυτή, αποκλειστικά και μόνο για ισπανικά προϊόντα αποτελεί περιορισμό, κατά την έννοια της νομολογίας αυτής. Ούτε οι γαλλικές ούτε οι αλλοδαπές εταιρίες μπορούν να πωλούν τα προϊόντα τους εντός της Γαλλίας με τις ως άνω ονομασίες. Με τον τρόπο αυτό στερούνται κάποιων εμπορικών πλεονεκτημάτων, καθόσον υποχρεούνται να δίδουν στα προϊόντα τους άλλες ονομασίες, πιθανώς λιγότερο γνωστές.

10. Ένα μέτρο που περιορίζει το εμπόριο, το οποίο, όπως το επίμαχο εν προκειμένω, ισχύει χωρίς διακρίσεις τόσο για τους εγχώριους όσο και για τους αλλοδαπούς εμπόρους, μπορεί να επιτρέπεται, αν δικαιολογείται από επιτακτικές ανάγκες συναπτόμενες προς το γενικό συμφέρον [5]. Ως πρώτος λόγος που να δικαιολογεί το μέτρο μπορεί να είναι η γαλλο-ισπανική σύμβαση του 1973, η οποία αποσκοπεί στην προστασία της ευθύτητας των συναλλαγών και των καταναλωτών.

11. Ας μην ασχοληθούμε με το ζήτημα ποια αποτελέσματα είχε η σύμβαση αυτή πριν από την προσχώρηση της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Εν πάση περιπτώσει, μετά την προσχώρηση αυτή, και τα δύο εν προκειμένω συμβαλλόμενα κράτη ανήκουν στην Κοινότητα. Επομένως, όσον αφορά τη διακρατική κυκλοφορία αγαθών, ισχύουν πλέον οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΟΚ και όχι οι μονομερώς ή κατόπιν συμφωνίας δύο κρατών θεσπισθείσες ρυθμίσεις. Τούτο αποτελεί απόρροια της υπεροχής του κοινοτικού δικαίου. Πρέπει λοιπόν να εξακριβωθεί αν αυτή η προστασία των επίμαχων ονομασιών δικαιολογείται κατά το *κοινοτικό δίκαιο.*

12. Ο πρώτος δικαιολογητικός λόγος θα μπορούσε να συνίσταται στην ανάγκη προ-

4 — Απόφαση της 11ης Ιουλίου 1974, 8/74, Dassonville (Συλλογή τόμος 1974, σ. 411).

5 — Απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1979, 120/78, Rewe-Zentral (Συλλογή τόμος 1979, σ. 321).

στασίας του καταναλωτή. Το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι η προστασία του καταναλωτή αποτελεί επιτακτική ανάγκη υπό την ανωτέρω έννοια. Τίθεται ωστόσο το ερώτημα αν η απαγόρευση της χρήσεως των επίμαχων ονομασιών για τα μη ισπανικά προϊόντα υπερβαίνει τα όρια του αναγκαίου. Σχετικά προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η προστασία του καταναλωτή μπορεί να εξασφαλίζεται — και, καθόσον γνωρίζω, εξασφαλίζεται στην υπό κρίση περίπτωση — αν τα επίμαχα προϊόντα φέρουν ένδειξη της χώρας προελεύσεως. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να προστατεύεται ο καταναλωτής από τον κίνδυνο να περιαχθεί στην πλάνη ότι αγοράζει ισπανικό προϊόν, ενώ στην πραγματικότητα αγοράζει γαλλικό προϊόν.

13. Επομένως, για την προστασία του καταναλωτή μπορεί να αρκεί η ανάλογη επισήμανση του προϊόντος.

14. Ποια σημασία όμως έχει υπό τις συνθήκες αυτές η χρησιμοποίηση μιας αλλοδαπής γεωγραφικής ονομασίας; Ερχόμαστε έτσι στο δεύτερο στοιχείο που μπορεί να δικαιολογήσει την ως άνω απαγόρευση, την ανάγκη προστασίας της ευθύτητας των συναλλαγών. Η έννοια αυτή όμως δεν καλύπτει μόνο την προστασία των καταναλωτών από τον κίνδυνο παραπλανήσεώς τους, αλλά και την προστασία των παραγωγών από τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Στην προκειμένη περίπτωση, Γάλλοι παραγωγοί χρησιμοποιούν ισπανικές ονομασίες προελεύσεως προς προσέλκυση αγοραστών. Με άλλα λόγια, οι Γάλλοι παραγωγοί χρησιμοποιούν την πραγματική ή υποτιθέμενη «ελκυστικότητα» των ισπανικών ονομασιών προελεύσεως προς προώθηση των πωλήσεων των προϊόντων τους, παρά το ότι τα προϊόντα αυτά δεν είναι ισπανικά, αλλά παρασκευάζονται στη Γαλλία. Πρόκειται σαφώς για περίπτωση εκμεταλλεύσεως μια ξένης ενδείξεως γεωγραφικής προελεύσεως [6].

15. Κατ' αρχήν, κανείς δεν θα προωθούσε στο εμπόριο τα προϊόντα του με ξένη ονομασία προελεύσεως, αν δεν ήλπιζε να εξασφαλίσει αύξηση των πωλήσεών του. Προς τούτο πρέπει η ξένη ονομασία προελεύσεως να είναι γνωστή και ο καταναλωτής να τη συνδέει με την ύπαρξη ορισμένης ποιότητας, ο δε πωλητής να διατείνεται ότι τα προσφερόμενα στους καταναλωτές προϊόντα του έχουν ακριβώς την ίδια ποιότητα ή τουλάχιστον ότι είναι παρόμοιας ποιότητας. Αυτό ακριβώς διατείνονται οι εφεσίβλητες της κύριας δίκης, όταν λέγουν ότι τα προϊόντα τους έχουν τον ίδιο τρόπο παρασκευής και την ίδια ποιότητα όπως και εκείνα που παρασκευάζονται στην Ισπανία και φέρουν την ίδια ονομασία. Συνεπώς εκμεταλλεύονται τη φήμη που έχουν τα προϊόντα ξένων παραγωγών για την προώθηση των δικών τους πωλήσεων. Το ερώτημα είναι αν τούτο συμβιβάζεται προς την ευθύτητα των συναλλαγών.

16. Στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί κατ' αρχήν αρνητική απάντηση. Κατά κανόνα, όλοι έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν στην ονομασία των προϊόντων τους τη γεωγραφική ονομασία του τόπου προελεύσεώς τους. Αντίστροφα, δεν επιτρέπεται η χρήση αλλοτρίων ονομασιών προελεύσεως, καθόσον έτσι επιχειρείται καταχρηστική εκμετάλλευση της φήμης της αλλότριας ονομασίας προελεύσεως προς ίδιον όφελος. Αντίθετα, απαγορεύεται η λήψη μέτρων με

6 — Βλ. Tilmann Winfried. *Die geographische Herkunftsangabe,* Μόναχο 1976, σ. 59 επ.

τα οποία επιτρέπεται μόνο για τα εγχώρια προϊόντα η χρησιμοποίηση ονομασιών που δεν αποτελούν ούτε ονομασίες προελεύσεως ούτε ενδείξεις προελεύσεως. Η σκέψη αυτή εκφράζεται στην οδηγία 70/50/ΕΟΚ [7], η οποία στηρίζεται στο άρθρο 33, παράγραφος 7, της Συνθήκης, αλλ' επιπλέον πρέπει να θεωρηθεί ως έκφραση μιας γενικής αρχής στο πλαίσιο του άρθρου 30. Οι εν λόγω ονομασίες προελεύσεως ή ενδείξεις προελεύσεως, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που ενδεχομένως τις διακρίνουν, χαρακτηρίζουν, τουλάχιστον, πάντοτε κάποιο προϊόν το οποίο προέρχεται από ορισμένη γεωγραφική περιοχή [8]. Οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι οι ονομασίες γένους είναι ονομασίες που δεν αποτελούν ούτε ονομασίες προελεύσεως ούτε ενδείξεις προελεύσεως, όπως παραδείγματος χάριν η αναφερθείσα κατά την προφορική διαδικασία ονομασία «cake anglais made in France» (αγγλικό κέικ γαλλικής παρασκευής)· εν προκειμένω μια ονομασία προελεύσεως έχει καταστεί ονομασία γένους για προϊόντα τα οποία έχουν σύνθεση και τρόπο παρασκευής ανάλογη με τα αγγλικά κέικ, χωρίς όμως τα υλικά να έρχονται από την Αγγλία και χωρίς η παρασκευή να γίνεται εκεί.

17. Οι διάδικοι συμφωνούν ότι οι ονομασίες γένους δεν αποτελούν (πλέον) ονομασίες προελεύσεως. Διαφωνούν όμως ως προς το πώς μπορεί να καταστεί ονομασία γένους μια ονομασία προελεύσεως. Το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται τα εξής: «Η σαφής επισήμανση του προϊόντος από την οποία να προκύπτει σαφώς ότι το προϊόν αυτό δεν είναι το προϊόν Α, αλλά ένα εντελώς διαφορετικό προϊόν, ένα προϊόν του τύπου του προϊόντος Α, αποτελεί την ασφαλέστερη μέθοδο για να αποφεύγεται η παραπλάνηση του καταναλωτή και να μη θίγονται δικαιώματα εμπορικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Με τον τρόπο αυτό ο καταναλωτής έχει πραγματική ελευθερία επιλογής».

18. Κατά τους υπόλοιπους διαδίκους δεν αρκεί η «σαφής επισήμανση του προϊόντος»· η γεωγραφική ένδειξη προελεύσεως πρέπει, κανονικά, να είναι αληθής. Η ένδειξη αυτή μπορεί να καταστεί ονομασία γένους μόνο κατ' εξαίρεση, όταν η σύνθεση και η παρασκευή προσδιορίζουν ένα συγκεκριμένο προϊόν και οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι γνωρίζουν ότι δεν έχει σημασία ο τόπος παρασκευής ούτε του ίδιου του προϊόντος ούτε των συστατικών του. Κατά την άποψή τους, υφίσταται εν προκειμένω μια σχέση κανόνα προς εξαίρεση, που μπορεί να περιγραφεί ως εξής: κανείς δεν μπορεί να φορεί ξένα κοσμήματα, εκτός αν έχουν καταστεί αδέσποτα.

19. Ο γενικός εισαγγελέας Jean-Pierre Warner περιγράφει στις προτάσεις του στην υπόθεση 12/74, μνημονεύοντας την υπόθεση του sherry, τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να καταστεί «αδέσποτη» μια ονομασία προελεύσεως [9]. Στην υπόθεση εκείνη οι παραγωγοί του αυθεντικού sherry είχαν παραμείνει αδρανείς επί δεκαετίες, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα στους ενάγοντες, χωρίς να προβάλλουν αντιρρήσεις, να χρησιμοποιούν την ονομασία αυτή. Κατά τη θεωρία της equity μάλιστα, οι παραγωγοί αυτοί δεν μπορούσαν πλέον να προβάλουν την αξίωση να απαγορευθεί η καταχρηστική χρησιμοποίηση της εν λόγω ονομασίας, αξίωση την οποία θα είχαν υπό κανονικές συνθήκες.

7 — ΑΒΙ. 1970, L 13, σ. 29.

8 — Απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1975, 12/74, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή τόμος 1975, σ. 87, σκέψη 7).

9 — Συλλογή τόμος 1975, σ. 87.

20. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να εκφράσω τη γνώμη ότι η απλή επισήμανση, ήτοι η μνεία επί της συσκευασίας του προϊόντος ότι γίνεται χρήση μιας αλλότριας ονομασίας προελεύσεως, δεν αρκεί για να δικαιολογήσει τη χρησιμοποίηση της ονομασίας αυτής, διότι με τον τρόπο αυτό θα καθίστατο δυνατή η παράνομη χρησιμοποίηση γεωγραφικών ονομασιών προελεύσεως από οποιονδήποτε τρίτο. Εν πάση δε περιπτώσει, η παρατιθέμενη από τον γενικό εισαγγελέα Warner αγγλική νομολογία ουδόλως δικαιολογεί μια τέτοια ενέργεια [10].

21. Τούτο θα σήμαινε ότι η προαναφερθείσα σχέση μεταξύ κανόνα και εξαιρέσεως, την οποία περιέγραψα με τη φράση «κανείς δεν μπορεί να φορεί ξένα κοσμήματα, εκτός αν έχουν καταστεί αδέσποτα», θα αντιστρεφόταν ως εξής: «καθένας μπορεί να φορεί ξένα κοσμήματα, αν καθιστά σαφές ότι τα κοσμήματα αυτά είναι ξένα». Αυτό θα μείωνε αρκετά την αξία των ονομασιών προελεύσεως, οι οποίες αποτελούν σημαντικό κριτήριο διαφοροποιήσεως για τους καταναλωτές και σημαντικό μέσο προσελκύσεως αγοραστών για τους παραγωγούς. Έτσι, στην περίπτωση ακριβώς μιας μεγάλης κοινής αγοράς η ονομασία προελεύσεως θα έχανε τη λειτουργία της ως διακριτικό γνώρισμα, καθιστώντας εντονότερα τα προβλήματα προσανατολισμού εντός της κοινής αγοράς. Δεν είναι βέβαια αυτό το πνεύμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, όπως σαφώς προκύπτει από το άρθρο 36, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, την προστασία της εμπορικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

22. Δεδομένου ότι το κοινοτικό δίκαιο δέχεται την προστασία των γεωγραφικών ονομασιών προελεύσεως, θα έπρεπε η επίμαχη ονομασία προελεύσεως να έχει καταστεί ονομασία γένους πριν από την ένταξη της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, ήτοι να έχει χρησιμοποιηθεί επί πολλά έτη, χωρίς να προβάλλονται αντιρρήσεις, για την ονομασία προϊόντων που παρασκευάζονταν μεν στη Γαλλία, αλλά αποτελούσαν, από την άποψη της συνθέσεώς τους και της μεθόδου παρασκευής τους, απομίμηση των ισπανικών προϊόντων. Εναπόκειται στο επιληφθέν της υποθέσεως δικαστήριο να κρίνει αν πληρούται η προϋπόθεση αυτή. Αν, αντίθετα, κατά την προσχώρηση της Ισπανίας στην κοινή αγορά, οι ονομασίες Turrón de Alicante και Turrón de Jijona δεν είχαν καταστεί ακόμη ονομασίες γένους, τότε επρόκειτο για ονομασίες ή ενδείξεις προελεύσεως, που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της προβλεπόμενης από το άρθρο 30 απαγορεύσεως.

23. Στο σημείο αυτό πρέπει να προσθέσω μια παρατήρηση σχετικά με το ζήτημα αν οι ονομασίες ή οι ενδείξεις προελεύσεως εκπληρώνουν τον ιδιαίτερο σκοπό τους μόνο αν το προϊόν το οποίο εξατομικεύουν έχει πραγματικά ιδιότητες και χαρακτηριστικά που οφείλονται στη γεωγραφική του προέλευση. Όσον αφορά ειδικότερα τις ενδείξεις προελεύσεως, η γεωγραφική προέλευση ενός προϊόντος πρέπει να του προσδίδει μια ποιότητα και ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που να το εξατομικεύουν [11]. Αν το Turrón de Alicante και το Turrón de Jijona εξατομικεύονται με τον τρόπο που αναφέρθηκε, ήτοι αν παρασκευάζονται από προϊόντα τα οποία, αφενός, προέρχονται από τις περιοχές αυτές και, αφετέρου, έχουν ιδιαίτερες ιδιότητες και έχουν μεταποιηθεί στις εν λόγω περιοχές, τότε δύκολα θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι στο ίδιο «γένος» ανήκουν και προϊόντα στερούμενα των χαρακτηριστικών αυτών. Επιπλέον, στην περίπτωση αυτή δεν είναι δυνατόν να εξελιχθεί η ονομασία αυτή σε ονομασία γένους.

10 — Συλλογή τόμος 1975, σ. 87.

11 — Απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1975, προαναφερθείσα, σκέψη 7.

24. Αν όμως τα ίδια προϊόντα χρησιμοποιούνται για την παρασκευή μαντολάτων αλλού και όχι στη Χιχόνα ή την Αλικάντη ή αν για την παρασκευή των μαντολάτων στη Χιχόνα ή την Αλικάντη χρησιμοποιούνται πρώτες ύλες από άλλες περιοχές, τότε πρόκειται απλώς για μια απλή ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως, η οποία μπορεί κάλλιστα να εξελιχθεί σε ονομασία γένους. Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξετάσει όλα αυτά τα πραγματικά στοιχεία.

25. Κατά την άποψή μου, τα ανωτέρω ισχύουν ανεξάρτητα από το αν στην ονομασία Turrón de Alicante προστίθενται λέξεις όπως «κατά τη μέθοδο», «του είδους», «τύπου», «στυλ», «κατ' απομίμηση» ή «παρόμοιο με», αφού η προσθήκη αυτή δεν αναιρεί το γεγονός ότι ο πωλητής δεν δικαιούται να χρησιμοποιεί την ανακριβή γεωγραφική ονομασία, όταν δεν υπάρχει κανείς ιδιαίτερος δικαιολογητικός λόγος.

Επί του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΟΚ

26. Όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΟΚ, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου υφίσταται παράβαση του άρθρου αυτού, μόνον όταν ένα εθνικό μέτρο έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα ειδικό περιορισμό των εξαγωγών και δημιουργεί διαφορετικές συνθήκες για το εσωτερικό εμπόριο του κράτους μέλους απ' ό,τι για το *εξαγωγικό του εμπόριο,* ώστε να παρέχονται ιδιαίτερα πλεονεκτήματα στην εγχώρια παραγωγή ή στην εσωτερική αγορά του εν λόγω κράτους σε σχέση με την παραγωγή ή το εμπόριο άλλων κρατών μελών [12].

12 — Απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 1979, 15/79, Groenveld (Sig. 1979, σ. 3409).

27. Η σύμβαση του 1973 δεν έχει ούτε ως σκοπό ούτε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των εξαγωγών γαλλικών ή ισπανικών προϊόντων, αλλά μάλλον τείνει προς το αντίθετο.

28. Επομένως, στο πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 30 και 34 της Συνθήκης ΕΟΚ έχουν την έννοια ότι δεν απαγορεύουν τα μέτρα που προβλέπει η γαλλοισπανική σύμβαση της 27 Ιουνίου 1973 για την προστασία των ονομασιών προελεύσεως, και ειδικότερα των ονομασιών Alicante ή Jijona, παρά μόνο αν οι εν λόγω ονομασίες δεν αποτελούν πλέον ονομασίες προελεύσεως αλλά ονομασίες γένους.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

29. Με το δεύτερο ερώτημα το εθνικό δικαστήριο ερωτά επικουρικά κατά πόσον η προστασία των επιμάχων γεωγραφικών ενδείξεων προελεύσεως, αν δεν μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 30, μπορεί να δικαιολογηθεί εν πάση περιπτώσει βάσει του άρθρου 36. Όπως είδαμε, η προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων προελεύσεως μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 30, οπότε είναι περιττή η επίκληση του άρθρου 36. Η προστασία αυτή είναι απαραίτητη προς το συμφέρον των παραγωγών και των καταναλωτών στην κοινή αγορά. Η προστασία αυτή όμως παρέχεται επαρκώς στο πλαίσιο του άρθρου 30, καθόσον καλύπτει κάθε παραγωγό κάθε περιοχής, χωρίς να απαιτείται ο χρήστης να πληροί άλλες προϋποθέσεις. Αντίθετα, κατά τη γνώμη μου, όταν πρόκειται για ζητήματα εμπορικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, οι προϋποθέσεις πρέπει να είναι αυστηρότερες, όπως για παρά-

δειγμα προκειμένου για διπλώματα ευρεσιτεχνίας, σήματα ή δικαιώματα του δημιουργού. Η διαφορά είναι, νομίζω, ότι στην τελευταία περίπτωση ο δικαιούχος μπορεί ελεύθερα να απαλλοτριώνει τα δικαιώματά του, ενώ τούτο δεν ισχύει προκειμένου περί των γεωγραφικών ενδείξεων προελεύσεως. Οι ενδείξεις προελεύσεως μπορούν να χρησιμοποιούνται από οποιονδήποτε πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις, χωρίς να απαιτείται καμία άδεια· δεν μπορούν όμως να μεταβιβάζονται σε κάποιον που δεν πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.

30. Όταν όμως μια γεωγραφική ένδειξη προελεύσεως έχει καταστεί ονομασία γένους, είναι πολύ αργά για την παροχή προστασίας. Πιστεύω ότι αποκλείεται εξ ορισμού η αποκλειστική χρησιμοποίηση μιας ονομασίας γένους από έναν μόνο παραγωγό. Όποιος παράγει και πωλεί προϊόντα που υπάγονται σε κάποια γενική κατηγορία έχει δικαίωμα χρησιμοποιήσεως της σχετικής ονομασίας γένους. Αν κάποιος τρίτος έχει αποκτήσει το δικαίωμα χρησιμοποιήσεως μιας τέτοιας ενδείξως, όπως γίνεται με τις ονομασίες γένους, η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν μπορεί να απαγορευθεί μεταγενέστερα.

31. Τα ανωτέρω ισχύουν, κατά τη γνώμη μου, και για τις ονομασίες καταγωγής ή προελεύσεως (appellations d'origine ou de provenance), τις οποίες το αιτούν δικαστήριο, κατά τη διατύπωση των ερωτημάτων του, θέτει στην ίδια μοίρα. Τα στοιχεία που πρέπει να εξεταστούν και στις δύο περιπτώσεις είναι τα ίδια. Το δικαίωμα χρησιμοποιήσεως μιας ονομασίας προελεύσεως ανήκει καταρχήν μόνο σε εκείνους που παράγουν τα σχετικά προϊόντα στον τόπο που φέρει την ονομασία αυτή, εκτός αν η ονομασία αυτή έχει καταστεί στο μεταξύ ονομασία γένους.

32. Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 36 δεν δικαιολογεί την προστασία των ονομασιών γένους.

33. Εφόσον ο κοινοτικός νομοθέτης δεν έχει καθορίσει τα κριτήρια της διακρίσεως μεταξύ των ονομασιών γένους, αφενός, και των ονομασιών προελεύσεως, αφετέρου, τούτο πρέπει να γίνει από το Δικαστήριο. Εναπόκειται δε στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν πληρούνται στην υπό κρίση υπόθεση τα κριτήρια αυτά.

34. Τελειώνοντας προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει την εξής απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα:

«1) Τα άρθρα 30 και 34 της Συνθήκης ΕΟΚ έχουν την έννοια ότι δεν απαγορεύουν τα μέτρα που προβλέπει η γαλλο-ισπανική σύμβαση της 27ης Ιουνίου 1973 για την προστασία των ενδείξεων προελεύσεως ή των ονομασιών προελεύσεως, και ειδικότερα των ονομασιών Alicante ή Jijona, παρά μόνο αν οι εν λόγω ονομασίες δεν αποτελούν πλέον ονομασίες γεωγραφικής προελεύσεως αλλά ονομασίες γένους.

2) Το άρθρο 36 της Συνθήκης έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει την προστασία των ονομασιών γένους.»